

ČESKÁ ASTRONOMICKÁ SPOLEČNOST

sekretariát: Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Fričova 298, 251 65 Ondřejov
tel. 775 388 400, info@astro.cz

ASTRONOMICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.

Fričova 298, 251 65 Ondřejov

**Tiskové prohlášení České astronomické společnosti a Astronomického ústavu AV ČR, v. v. i.
číslo 155 z 15. 3. 2011**

21. BŘEZNA 2011 ZAČNE ASTRONOMICKÉ JARO

V pondělí 21. března 2011 krátce po půlnoci - v 00 h 20 min SEČ (středoevropský čas, tedy ten, který právě používáme) vstupuje Slunce do znamení Berana. Nastává jarní rovnodennost. Začíná astronomické jaro, které potrvá až do letního slunovratu, který nastane 21. června.

Rok 2011 je poslední rok, kdy nám jaro začíná 21. března, jak jsme se učili ve škole. Od příštího roku už v našem časovém pásmu nastane začátek astronomického jara jedině 20. března a později dokonce i 19. března. 21. března budou jarní rovnodennost slavit zase až naši potomci.

Jarní rovnodennost je okamžik, kdy střed slunečního kotouče stane přesně nad rovníkem a Slunce vstoupí do znamení Berana. Den a noc jsou stejně dlouhé (12 hodin). Od této chvíle se Slunce vrací na severní polokouli a den se prodlužuje až do letního slunovratu, kdy bude dvakrát delší než noc. Doba mezi dvěma po sobě následujícími okamžiky rovnodennosti se rovná přesně 365,2422 dne neboli 365 dní, 5 hodin a 49 minut (tzv. tropický rok). Protože tento časový interval se nerovná celému počtu dní, náš kalendář se tomuto cyklu přizpůsobuje občasným vkládáním přestupného dne, takže počet dní v roce je někdy 365, jindy 366. Zpravidla se přestupný den vkládá každý čtvrtý rok (dělitelný beze zbytku čtyřmi), což by přesně odpovídalo délce tropického roku 365,25 dne. Malý rozdíl od skutečné délky tropického roku pak kompenzuje vynechání přestupného roku třikrát za 400 let (když století není dělitelné beze zbytku 400). Rok 2000 tak přestupný byl, rok 2100 naopak přestupný nebude.

Okamžik jarní rovnodennosti (a tedy i počátek astronomického jara) se tak každoročně posouvá o necelých 6 hodin kupředu, v každém přestupném roce naopak "skočí" o více než 18 hodin vzad. Nejpozději tak jaro začíná vždy jeden rok před přestupným rokem, nejdříve pak v roce přestupném. Tento cyklus se opakuje každé čtyři roky s tím, že každý následující cyklus nastává zhruba o třičtvrtě hodiny dříve. Postupem času tento rozdíl narůstá, až první jarní den padne nikoliv na 21., ale na 20. březen. K tomu dojde poprvé již v příštím roce 2012. Čas počátku astronomického jara se však bude posouvat neustále, takže poprvé v roce 2048 nastane již 19. března. Až do konce století

se pak budou data jarní rovnodennosti střídat mezi 19. a 20. březnem. Protože však rok 2100 nebude přestupný, dojde k "nápravě" a v roce 2102 se první jarní den poprvé vrátí na 21. březen.

Ing. Jan Vondrák, DrSc.
Astronomický ústav AV ČR, v. v. i
předseda České astronomické společnosti.

Koncem března přijde také letní čas

V neděli 27. 3. ve 2 hodiny po půlnoci středoevropského času začíná u nás i v celé Evropské unii platit letní čas. Znamená to, že si v noci ze soboty na neděli ve 2 hodiny posuneme hodinky o 1 hodinu dopředu. Noc z 26. 3. na 27. 3. bude tedy o hodinu kratší. Letní čas potrvá do posledního říjnového víkendu, skončí v neděli 30. října. Původně byl zaveden kvůli energetickým úsporám, ty jsou však nepatrné a jeho zavedení je dnes často považováno za sporné.

Česká astronomická společnost (ČAS) vydává od května 1998 tisková prohlášení o aktuálních astronomických událostech a událostech s astronomií souvisejících. Počínaje tiskovým prohlášením č. 67 ze dne 23.10.2004 jsou některá tisková prohlášení vydávána jako společná s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. Archiv tiskových prohlášení a další informace nejen pro novináře lze najít na adrese <http://www.astro.cz/media>. S technickými a organizačními záležitostmi ohledně tiskových prohlášení se obraťte na tiskového tajemníka ČAS Pavla Suchana na adrese Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Boční II/1401, 141 31 Praha 4, tel.: 267 103 040, fax: 272 769 023, e-mail: suchan@astro.cz.